

ด่วนที่สุด

ที่ กษ ๐๕๐๐/๒๕๕๐

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รับที่ 14/86 สรอ
รับที่ 13 ก.ก. 2558 16.20

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

คดี 1/
131๓58
16.204.

๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๘

เรื่อง การดำเนินการตามข้อเสนอของคณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชนเพื่อแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจ (กรอ.)

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี

ด้วยในการประชุมคณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชนเพื่อแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจ (กรอ.) ครั้งที่ ๒/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๕๘ ณ ห้องประชุมตึกสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล ซึ่งมีนายกรัฐมนตรี เป็นประธานการประชุม ได้มีการพิจารณาเรื่องแนวทางปฏิบัติตามข้อกำหนดของศูนย์บัญชาการแก้ไขปัญหาการทำการประมงผิดกฎหมาย หรือ ศปมผ. เพื่อแก้ไขปัญหาการทำการประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (IUU) ที่ประชุมมีมติให้ ศปมผ. รับข้อเสนอของภาคเอกชนไปพิจารณา และมอบหมายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไปพิจารณาปรับปรุงกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการทำการประมงโดยไม่ผิดระเบียบ IUU และไม่กระทบการทำการประมงพื้นบ้าน ทั้งนี้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ดำเนินการตามมติที่ประชุมแล้ว จึงเสนอเรื่องมาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องที่เสนอเข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ.๒๕๕๘ มาตรา ๔ (๘) ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (ม.ร.ว.ปรีดิยาธร เทวกุล) กำกับการบริหารราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

๑.๑.๑ ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๐/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๕๘ เรื่องการแก้ไขปัญหาการทำการประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม ให้จัดตั้งศูนย์บัญชาการแก้ไขปัญหาการทำการประมงผิดกฎหมาย หรือชื่อย่อ ศปมผ. เพื่อเป็นหน่วยงานหลักในแก้ไขปัญหาการประมงที่ผิดกฎหมาย โดยส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับการประมงร่วมเป็นหน่วยปฏิบัติงาน และข้อ ๘ ในคำสั่งนี้ มีสาระสำคัญในการตรวจสอบความถูกต้องของเรื่องที่จะออกทำการประมงในเรื่องต่างๆ เช่น ทะเบียนเรือ ใบอนุญาตใช้เรือ ใบอาชญาบัตรทำการประมง บุคลากรที่ปฏิบัติงานในเรือ การรายงานการเข้า-ออกท่าเรือ อุปกรณ์ที่จำเป็นและสำคัญต่อการตรวจสอบพิกัดเรือประมง เป็นต้น ทั้งนี้ตั้งแต่วันที่ ๑ พฤษภาคม ถึง ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๘ ศปมผ. ได้ผ่อนผันให้เรือประมงที่ยังปฏิบัติตามข้อกำหนดไม่ครบถ้วนสามารถออกเรือทำการประมงได้ และขอให้เร่งดำเนินการให้ถูกต้อง โดยหลังจากวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๘ เป็นต้นไปจะทำการตรวจสอบความถูกต้องโดยเคร่งครัด

๑.๑.๒ ข้อเสนอของภาคเอกชน

ภาคเอกชนได้เสนอขอผ่อนปรนแนวทางปฏิบัติต่างๆ ตามข้อกำหนด ต่อ ศปมผ. และข้อเสนออื่นๆ ในที่ประชุม กรอ. สรุปดังนี้

(๑) ขยายเวลาการ.....

(๑) ขยายเวลาการตรวจสอบความถูกต้องของเรือที่ออกทำการประมงออกไปอีกไม่น้อยกว่า ๖๐ วัน โดยให้เหตุผลว่า การดำเนินการตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๐/๒๕๕๘ มีเรื่องต้องดำเนินการถึง ๑๕ รายการ ซึ่งชาวประมงไม่สามารถดำเนินการได้ทันตามกำหนดเวลาวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๘ ประกอบด้วย

๑. ทะเบียนเรือ	๒. ใบอนุญาตใช้เรือ	๓. ใบประกาศนายท้ายเรือ
๔. ใบประกาศช่างเครื่อง	๕. ใบอนุญาตใช้เครื่องวิทยุ	๖. ใบประกาศนียบัตรใช้วิทยุ
๗. ใบอาชญาบัตร (ค่าน้ำ)	๘. Fishing Logbook	๙. บัตรประชาชนใต้
๑๐. บัตรประชาชนนายท้าย	๑๑. บัตรประชาชนช่างเครื่อง	๑๒. ทะเบียนลูกจ้าง
๑๓. บัตรสีชมพู	๑๔. สัญญาจ้าง	๑๕. อุปกรณ์ความปลอดภัยเรือ

(๒) ข้อเสนออื่นๆ เพื่อช่วยเหลือภาคการประมง ได้แก่ ข้อเสนอให้อบรมทหารเกณฑ์ที่ปลดประจำการ เป็นบุคคลากรในเรือประมงเพื่อทดแทนการขาดแคลนแรงงานภาคการประมงการขยายเวลาขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวอีกสัปดาห์ละ ๑ วัน และการหามาตรการรองรับเรือประมงที่ไม่สามารถปฏิบัติตามข้อกำหนด สปมผ. ได้

๑.๒ มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๐/๒๕๕๘ ข้อ ๘ กำหนดว่า “เพื่อประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม ห้ามมิให้เจ้าของเรือหรือผู้ประกอบการเรือประมงยินยอมให้บุคคลใดๆ กระทำการดังต่อไปนี้ในเรือประมงของตน

(๑) ครอบครองเครื่องมือประมงที่ผิดกฎหมาย

(๒) นำเรือประมงซึ่งมีเครื่องมือประมงทำการประมงที่ไม่ถูกต้องตรงกับเครื่องมือที่ได้อาชญาบัตรหรือไม่ได้รับอาชญาบัตรหรือเครื่องมือทำการประมง ออกจากเทียบเรือไปทำการประมง

(๓) นำเรือประมงซึ่งปฏิบัติไม่ครบถ้วนตามกฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทย กฎหมายว่าด้วยเรือไทย กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน และกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองออกจากเทียบเรือจนกว่าจะปฏิบัติตามกฎหมายเหล่านั้นให้ครบถ้วน”

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

เนื่องจากการประมงของประเทศไทยเกี่ยวข้องกับชาวประมง ผู้ประกอบการและอุตสาหกรรมต่อเนื่องจำนวนมาก การทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม ส่งผลกระทบต่อทรัพยากร เศรษฐกิจ และสังคม มีความจำเป็นในการพิจารณาเร่งรัดการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งปัญหาดังกล่าวเกี่ยวข้องกับหน่วยงานราชการหลายหน่วยงาน จึงจำเป็นต้องดำเนินการแก้ไขปัญหาในระดับนโยบาย

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

เป็นเรื่องที่ต้องเสนอโดยเร่งด่วน เพื่อให้การแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม ของประเทศไทยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีผลสัมฤทธิ์ที่เป็นรูปธรรมโดยเร็ว ตามนโยบายของรัฐบาลและสอดคล้องกับหลักการสากล

๔. สำคัญและแนวทางการดำเนินการ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มอบหมายให้กรมประมงหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงแรงงาน กรมเจ้าท่า รวมทั้ง สปมผ. เพื่อหาแนวทางดำเนินการที่เหมาะสม สรุปได้ดังนี้

๔.๑ ข้อกำหนด.....

๔.๑ ข้อกำหนด ๑๕ รายการ ที่ภาคเอกชนเสนอ นั้น แบ่งเป็น ข้อกำหนดที่ต้องบังคับใช้ตามมาตรการป้องกัน ยับยั้ง และจัดการทำการประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (IUU Fishing) ไม่สามารถผ่อนผันได้ ๔ รายการ ได้แก่ ทะเบียนเรือไทย ใบอนุญาตใช้เรือ ใบอนุญาตทำทำการประมง และ Fishing Logbook แต่ให้เน้นการอำนวยความสะดวกและดำเนินการได้รวดเร็ว โดยส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ศบผ. กรมประมง กรมเจ้าท่า จัดหน่วย mobile services ในการให้บริการรับจดทะเบียนเรือ ออกใบอนุญาตใช้เรือ และออกใบอนุญาตทำการประมง ซึ่งหน่วย mobile services ให้บริการเพิ่มในการอบรมและออกใบประกาศนียบัตร ช่างเครื่อง ด้วย

(๑) ในส่วนของการออกใบอนุญาตสำหรับเรือประมงพื้นบ้านขนาดเล็ก ชนิดใบเดียวหลายเครื่องมือ ตามที่ภาคเอกชนเสนอนั้น กรมประมงสามารถดำเนินการได้ โดยออกเป็นระเบียบกรมประมงภายใต้กฎกระทรวงออกตามความในพระราชบัญญัติการประมง พ.ศ.๒๕๕๘ โดยขณะนี้กฎกระทรวงดังกล่าวอยู่ในระหว่างการตรวจสอบของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และกำหนดลดค่าอากรการประมงเป็นการชั่วคราวเพื่อเร่งรัดให้เรือประมงพื้นบ้านเข้าสู่ระบบ

(๒) การอำนวยความสะดวก ในการออกใบอนุญาตให้กับเรือประมงพื้นบ้านขนาดเล็กในช่วงเร่งด่วน ระหว่างการออกใบทะเบียนเรือไทยจากกรมเจ้าท่านั้น กรมประมงได้ดำเนินการออกใบอนุญาตสำหรับเครื่องมือทำการประมง โดยให้ชาวประมงนำหลักฐานเอกสารการยื่นขอจดทะเบียนเรือมาแสดงประกอบว่าเรือดังกล่าวดำเนินการจดทะเบียนเรือแล้ว

๔.๒ ข้อกำหนดในคำสั่ง คสช.ที่ ๑๐/๒๕๕๘ ที่ไม่ได้เป็นข้อกำหนดที่ต้องบังคับใช้ตามมาตรการป้องกัน ยับยั้ง และจัดการทำการประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงานและไร้การควบคุม มีจำนวน ๘ รายการ ได้แก่ บัตรประชาชนได้เรือ บัตรประชาชนนายท้ายเรือ บัตรประชาชนช่างเครื่องเรือ ประกาศนียบัตรนายท้ายเรือ ประกาศนียบัตรช่างเครื่อง บัตรสี่ชมพู ทะเบียนลูกจ้าง และสัญญาจ้าง ซึ่งเกี่ยวข้องกับกฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทย และกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง โดยมีทั้งที่ผ่อนผันได้และผ่อนผันไม่ได้

(๑) ข้อกำหนดผ่อนผันได้ จากการหารือร่วมกับกระทรวงแรงงาน กรมเจ้าท่า และ ศบผ. สามารถผ่อนปรนได้บางกรณีและไม่สามารถผ่อนปรนได้บางกรณี

- กรณีนายท้ายและช่างเครื่องเรือ สำหรับเรือประมงพื้นบ้านที่มีขนาดต่ำกว่า ๑๐ ตัน กรอสส์ สามารถเป็นบุคคลเดียวกันได้ แต่นายท้ายและช่างเครื่องเรือ สำหรับเรือประมงที่มีขนาดตั้งแต่ ๑๐ ตันกรอสส์ขึ้นไป ต้องเป็นคนละคนกัน เนื่องจากมีความเสี่ยงเรื่องความปลอดภัย ทุกคนต้องมีประกาศนียบัตรของแต่ละคนให้ครบถ้วนด้วย

- ตำแหน่งช่างเครื่องเรือนั้น ปัจจุบันคนต่างด้าวยังมีข้อจำกัดในการทำงาน เนื่องจากแรงงานต่างด้าวเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายที่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นแรงงานต่างด้าวชั่วคราว (บัตรสี่ชมพู) และแรงงานภายใต้ MOU ระหว่างไทย กัมพูชา พม่า และลาว กำหนดให้ทำงานเป็นกรรมกรและแม่บ้านเท่านั้น และข้อจำกัดตามพระราชกฤษฎีกากำหนดงานในอาชีพและวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ พ.ศ. ๒๕๒๒ ที่ไม่สามารถทำงานเป็นช่างเครื่องเรือได้ เห็นว่าอาจเสนอให้กระทรวงแรงงานและกระทรวงมหาดไทย พิจารณาแก้ไขกฎระเบียบดังกล่าวเพื่อให้แรงงานต่างด้าวสามารถเป็นช่างเครื่องได้

- ผู้ควบคุมเรือในตำแหน่งนายท้ายเรือ และใต้ ซึ่งเป็นตำแหน่งที่สำคัญในเรือประมง ต้องเป็นคนไทยเท่านั้น เนื่องจากมีการกำหนดห้ามคนต่างด้าวประกอบอาชีพนี้ ในพระราชบัญญัติสิทธิการประมงในเขตประมงไทย พ.ศ. ๒๕๔๒ และพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๕๑ รวมทั้งยังมีข้อกังวลประเด็นเรื่องความมั่นคงของชาติทางทะเลอีกด้วย จึงไม่สามารถผ่อนผันได้

(๒) สำหรับเรื่องการขยายระยะเวลาการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวที่ทำงานในเรือประมงเพิ่มอีก สัปดาห์ละ ๑ วัน ตามข้อเสนอของ กรอ. และการนำทหารที่ปลดประจำการของกองทัพบกเป็นบุคลากรประจำเรือประมงตามความสมัครใจ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์พิจารณาแล้ว เห็นว่าเป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถแก้ไขปัญหาด้านแคลนแรงงานในเรือประมงได้ เห็นควรให้กระทรวงแรงงานและกระทรวงกลาโหม พิจารณาความเป็นไปได้และแนวทางที่เหมาะสม

๔.๒ ข้อกำหนดที่ไม่ได้อยู่ในคำสั่ง คสช. ฉบับที่ ๑๐/๒๕๕๘ ได้แก่ ใบอนุญาตใช้เครื่องวิทยุ ใบประกาศนียบัตรใช้วิทยุ และอุปกรณ์เพื่อความปลอดภัยในเรือนั้น สามารถผ่อนผันได้โดยให้เรือประมงดำเนินการแก้ไขให้เรียบร้อยในโอกาสแรก และ คปมผ. ได้ชี้แจงทำความเข้าใจกับสมาคมการประมงและหน่วยงานในพื้นที่แล้ว

๕. ผลกระทบ

หากไม่ดำเนินการแก้ไขปัญหาคือข้อขัดข้องดังกล่าวข้างต้น จะเกิดผลกระทบกับชาวประมงพื้นบ้านและประมงพาณิชย์ เนื่องจากไม่สามารถออกทำการประมงได้ และต้องใช้เวลาในการดำเนินการขอใบอนุญาตให้ถูกต้องตามระเบียบราชการ ทำให้อาจเกิดปัญหาการขาดแคลนรายได้ครัวเรือน โดยเฉพาะประมงพื้นบ้าน และมีผลกระทบกับปริมาณสัตว์น้ำที่ลดลง เพื่อการบริโภคและขาดแคลนวัตถุดิบในการแปรรูปสัตว์น้ำเพื่อการส่งออก

๖. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา

๗. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์พิจารณาแล้วเห็นควรนำเรียนเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อโปรดพิจารณา ดังนี้

๗.๑ รับทราบผลการดำเนินการของ คปมผ. และส่วนราชการที่เกี่ยวข้องที่ได้ดำเนินการแก้ไขปัญหามาก่อนหน้านี้แล้ว ได้แก่ การชักซ้อมความเข้าใจกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสมาคมการประมงแห่งประเทศไทย การออกหน่วย mobile service อำนวยความสะดวกในการจดทะเบียนเรือ ใบอนุญาตใช้เรือ อบรมและออกใบประกาศนียบัตรนายท้ายเรือ ช่างเครื่องเรือ และใบอาชญาบัตรทำการประมง

๗.๒ เห็นชอบแนวทางดำเนินการตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอ และมอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการให้แก่

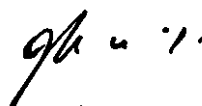
(๑) มอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องแรงงานต่างด้าว พิจารณาแก้ไขปัญหให้กับผู้ประกอบการประมง ทั้งเรื่องข้อกำหนดประเภทของงานที่จะให้คนต่างด้าวทำงานได้เพิ่มเติม (ช่างเครื่องเรือ) และการให้บริการขยายเวลาการจดทะเบียนแรงงานประมง

(๒) มอบหมายกระทรวงกลาโหม พิจารณานำทหารเกณฑ์ที่ปลดประจำการของกองทัพบก มาเข้ารับการฝึกอบรมเพื่อเป็นนายท้ายเรือและช่างเครื่องตามความสมัครใจ เพื่อบรรเทาปัญหาการขาดแคลนแรงงานไทยและเพื่อให้สอดคล้องกับข้อกำหนดของกฎหมาย

(๓) มอบหมายกรมประมงดำเนินการหามาตรการบรรเทาผลกระทบที่เหมาะสม

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรี เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายปิติพงศ์ พึ่งบุญ ณ อยุธยา)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กรมประมง

โทร./โทรสาร ๐ ๒๕๖๒ ๐๕๔๓